

[Wittrup.]

jeg ikke gå dybere ind i den labyrint af tal og bestemmelser og alle de forhold, som disse love omfatter, idet det ville blive meget indviklet og omstændeligt, hvis man skulle gå ind på det. Vi har iøvrigt for ikke så længe siden også her i tinget behandlet de såkaldte små jordlove, som en stor del af disse tal også angår. Den ajourføring, som her foreslås, kan jeg anbefale til vedtagelse.

Der er i forbindelse hermed et par spørgsmål, som jeg gerne vil omtale overfor den højtærede landbrugsminister. Ved administrationen af jordlovene — naturligvis også i visse tilfælde ved administrationen af andre love, men særlig her — har der lydt mange klager over den omstændelige og særligt langsomme behandling, som sagerne får. Jeg ser, at der i det andet høje ting har været nævnt et eksempel på en sådan langsom forretningsgang, og det er desværre ikke noget enestående tilfælde; der kan fremføres adskillige andre. Ved samtaler med adskillige mennesker, der ude i landet venter på at få deres forhold bragt i orden i henhold til jordlovene, har jeg undertiden mødt forbavelse over, hvor langsomt det foregår. Det er forståeligt, at det tager sin tid, her er jo tale om oprettelse af nye brug, her skal tinglyses og prioriteres o. s. v., og jeg forlanger heller ikke, at det skal ske i løbet af nul komma fem, men jeg vil gerne henstille til den højtærede landbrugsminister, som jeg tror har en nogenlunde fast hånd, at finde en form for forenkling, dersom det er muligt, så at opgaven kan løses mere lokalt, måske i forskellige tilfælde af amtskommissionen og jordlovsudvalget. Man har et udmærket skoleeksempel, hvis man ser på loven om høstpantebreve, der fornylig er vedtaget her i landstinget, hvor administrationen foregår hurtigt og smertefrit, og der sker endda tinglysning og meget mere. Der kunne vel nok foretages et eller andet til fremme af arbejdet, for den langsomme, undertiden for langsomme behandling af sagerne betyder rentetab for den, der skal oprette nye brug, og for den, som venter på at få statslånet bevilget; undertiden følger der også driftstab heraf, og det bør kunne undgås.

Jeg vil gerne samtidig stille det spørgsmål, om det kan tænkes, at der var mulighed for, at en landarbejderbolig eller andre gode beboelseshuse på landet kunne få tillagt jord, så at der kunne oprettes selvstændige brug ved disse. Vi er jo inde i en meget vanskelig tid med hensyn til byggeri og hvad dertil hører. Boligen er det dyreste at bygge for folk på landet, derefter kom-

mer staldbygningerne og tilsidst ladebygningerne. Hvis sådanne huse kunne få tillagt jord og derefter få opført disse billigere tilbygninger — naturligvis må i første række amtskommissionen og jordlovsudvalget skønne over, om det er praktisk muligt, men hvis det er det, er der så en mulighed for, at det kan gennemføres?

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale lovforslagene til hurtig og velvillig behandling i det høje ting.

Nielsen-Man: Som den højtærede landbrugsminister i sin forelæggelsestale gjorde opmærksom på, er de væsentligste af de ændringer, der er tale om i de to lovforslag, der her er til behandling, foranlediget eller nødvendiggjort af den omvurdering, som har fundet sted. Det er imidlertid et meget væsentligt og måske også et ømtåligt problem, det her har været nødvendigt at røre ved, nemlig definitionen af, hvornår statens forkøbsret indtræder ved salg af gårde. Der stod en enig rigsdag bag vedtagelsen af loven i 1948, og den aftale, som blev truffet, var derfor overmåde meget værd.

Da vi har fået den nye lov om grundværdistigningsskyld af 31. marts 1950, er, om jeg så må sige, lodderne blevet omjusteret. Den gamle vurdering, det gamle grundbeløb består vel endnu, men der er nu tillige et nyt grundbeløb, og enhver kan sige sig selv, hvilken forvirring dette kan medføre. Efter at dette lovforslag er vedtaget, står lovgivningsmagten derfor overfor spørgsmålet om, hvorledes loven skal administreres.

Jeg har påpeget, at spørgsmålet kunne løses på flere måder. Man kan gå tilbage til 1932-vurderingen ved salg i enkelte tilfælde — det vil medføre meget store vanskeligheder, men det kan gøres. Man kan også notere forkøbsretten for alle ejendomme, der omfattes af 1932-vurderingen. Endelig kan man gøre det, som den højtærede landbrugsminister har valgt at foreslå: finde det tal, så nær som muligt, der svarer til det gamle beløb, 35 000 kr. som grundbeløb. Det sidste er det, man lettest kan arbejde med. Mig forekommer det også at være det rimeligste, for hvis man skal følge reglen for de ejendomme, der svipper ned under målsnoren ved en ny vurdering, så vil det også være rimeligt at følge den for dem, der stiger over gennemsnittet. Det var jo i folketingsudvalget tale om en anden form, så man een gang for alle fritog dem, som havde været fritaget for forkøbsret, uanset om deres ejendom måske lå højere end gennemsnittet ved vurderingen og altså kunne blive pålagt en forkøbsret.